

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘÍPRAVNOU TŘÍDU ZŠ JIŽNÍ IV., PRAHA 4

název:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - **Otevřená škola**

Základní škola, Jižní IV. 1750 / 10, 141 39 Praha 4

ředitel školy: Mgr. et Bc. Daniel Kaiser

kontakt: 272763368, reditel@zsjizni.cz

IZO: 102 101 523

IČO: 61 38 48 28

zřizovatel:

Městská část Praha 4, Antala Staška 2058/80b, 140 45 Praha 4

kontakt: 261192111 (odbor školství)

1. Specifika přípravné třídy

Přípravná třída je určena pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj a kterým byl povolen odklad povinné školní docházky.

O zařazování žáků do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, které k žádosti přiloží zákonný zástupce. Obsah vzdělávání v přípravné třídě je součástí školního vzdělávacího programu.

Přípravná třída je obdobím, které musí dětem ponechat dostatek času a prostoru, aby se mohly postupně seznámit s novou situací, tj. přizpůsobit se a přivyknout všem změnám (nové roli, nové společnosti, novým požadavkům, časovému řádu).

Na samém počátku přípravné třídy je často nutné učit děti i těm nejzákladnějším návykům, zaměříme se na hygienické návyky a přizpůsobení se kolektivu. Pomalu přejdeme k didaktickým a konstruktivním hrám, při kterých děti hravou formou pochopí daný úkol a snáze jej zvládají. Budeme dbát na to, že všechno ve třídě má mít své místo, svůj řád, a tím si děti lépe zapamatují, co kam patří a k čemu co slouží.

2. Cíle a prostředky výchovného a vzdělávacího procesu v přípravné třídě

Základním cílem naší přípravné třídy je získání dostatečné sociální jistoty a zralosti potřebné ke vstupu do školy, optimalizace rozvoje dětí, zabránění adaptačním problémům v prvních třídách a zamezení (případně omezení možnosti) vzniku školních neúspěchů.

Připravený plán výuky systematicky posiluje základní sociální orientaci dítěte a jeho orientaci v čase a prostoru tak, aby mohlo bez adaptačních problémů zvládnout začlenění do edukačního procesu od 1. ročníku základní školy.

Případné neúspěšné začátky ve školní docházce mohou zavinit ztrátu motivace a tím i ohrožení průběhu dalšího vzdělávání a případné oslabení perspektivy v dalším životě. Včasným monitorováním a případnou diagnostikou budoucí možnosti vývojových poruch můžeme ve spolupráci s rodiči a PPP začít časně s jejich prevencí. Touto péčí usnadníme v prvním ročníku práci nejen dětem a jejich rodičům, ale i učitelům, kteří se pak budou moci maximálně individuálně věnovat všem žákům třídy.

Zprostředkovávání základních životních zkušeností v individuálně přizpůsobovaném tempu a v přiměřeném, podnětném a rozvíjejícím prostředí je jednou z možností, jak předávat a pěstovat pocity sebejistoty, sebedůvěry a uspokojení. Pocity, jež se mohou stát základem vnitřní potřeby tvořivosti a spolupráce a které mohou postupně vést k motivovanému osvojování si důležitých kompetencí a z nich vyplývajících kýžených vzorců chování.

Stanovených cílů chceme dosahovat uplatňováním nejrůznějších výchovně vzdělávacích prostředků, které svým obsahem i formou odpovídají stupni vývoje dětí. Nedílnou součástí je i vytváření a dodržování podmínek pro příjemnou tělesnou a duševní pohodu dětí, vytváření prostoru pro řízenou i spontánní hru.

Podstatný je důraz na střídání aktivit výukových s uvolňujícími, začleňování prvků pracovní, pohybové, hudební a výtvarné činnosti.

Těžiště práce spočívá v rozumové výchově, v rozvoji verbálních i názorových schopností, v posilování percepce a (s přihlédnutím k podstatnému vlivu správně rozvinuté hrubé a jemné motoriky) v důrazu na tělovýchovný prvek a na rozvíjení zručnosti a praktických dovedností dětí.

Jsou respektovány hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti, schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

3. Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy

Vzdělávací obsah je rozdělen do několika okruhů učiva. Tyto samostatné okruhy mají pak svá podtémata, která jsou nadále přizpůsobována aktuální situaci a možnostem dětí a jsou rozpracována na hry a zábavné činnosti.

Vzdělávací činnost zpracovaná do podtémat:

Je založena na metodách přímých zážitků

Využívání dětské zvědavosti a potřeby objevovat

Vede děti k individuální práci

Vytváří podmínky pro činnost dítěte

Probouzí v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a dále objevovat

Podporuje odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže

Umožňuje dětem hledat samostatné cesty řešení, myšlení tvoření

Posiluje osvojování si českého jazyka, který byť není pro některé děti mateřským, je v současnosti jejich hlavním komunikačním prostředkem

Je zakomponovaný povinný obsah pěti interakčních oblastí RVP MŠ a jejich specifických cílů, které reflektují vývoj dítěte, jeho zrání i učení.

Dítě a jeho tělo – stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte. Podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, rozvíjet pohybové a manipulační dovednosti dětí, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním postojům.

Dítě a jeho psychika – rozvíjet duševní pohodu dítěte, psychickou zdatnost, jeho intelekt, řeč a jazyk, poznávací procesy a funkce, jeho city i vůli, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativitu a sebevyjádření.

Dítě a ten druhý – utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Dbát na posilování jazykového citu a osvojování si českého jazyka jako hlavního komunikačního prostředku k dorozumění. Zároveň přiblížit i všechny ostatní formy komunikace jako možnosti k vzájemnému sblížení a pochopení.

Dítě a společnost – uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecné, uznávané společenské morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody. Zprostředkovat hodnotu tradic a jejich odlišný význam.

Dítě a svět – založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu, vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí

Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy je dále podrobněji rozdělen a rozpracován (viz níže) do následujících okruhů učiva

vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků (kulturně sociální výchova, zdravotně hygienická výchova)

rozumová výchova (rozdělená na oblast jazykovou a komunikativní, oblast matematických představ a oblast rozvoje poznání)

hudební výchova

výtvarná výchova

pracovní výchova

tělesná výchova.

Učivo jednotlivých okruhů naplňuje výše jmenované integrační oblasti RVP MŠ. Je často propojeno (např. pracovní výchova a výtvarná výchova). Jazyková výchova, dramatická i hudební výchova a vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků prolíná celým vyučovacím procesem.

4. Rozvoj činností a okruh znalostí, ke kterým by mělo dítě na konci přípravné třídy dospět

Všechny následující dovednosti a schopnosti jsou formulovány jako ideální konečný stav, ke kterému se však každé dítě přiblíží v míře, jež je dána jeho individuálními možnostmi!

4.1. Sebeobsluha

myje si ruce, čistí si zuby, češe se atd.

samostatně používá toaletu

samostatně se obléká, uklízí si oblečení

samostatně jí, postupně používá nůž, vidličku

udržuje kolem sebe pořádek a čistotu

dovede po sobě uklízet

4.2. Motorika

dobře chodí po schodech nahoru a dolů

při chůzi nevráží do ostatních

běhá, skáče, přebíhá, skáče přes švihadlo

hraje si s drobnými předměty, s velkými kostkami, dovede stavět ze stavebnice

umí zaujmout různé pozice, udržuje rovnováhu

kontroluje své tělo

zúčastňuje se různých pohybových her

pohybuje se v prostoru podle daných pokynů

udrží rytmus (rytmický tanec)

4.3. Sociální dovednosti

dovede jednat s ostatními, zná a používá jména spolužáků i dospělých

navazuje a udržuje přátelství

dovede požádat o pomoc dospělé, kamarády

přijímá zodpovědnost za své činy

dovede se orientovat na známých místech i bez dozoru

dovede se přemísťovat ve známém prostředí

uznává autoritu dospělého, projevuje k němu pozitivní vztah

zachovává běžná pravidla společenského chování: zdraví při příchodu, odchodu, poděkuje,

omluví se

dodržuje soužití se skupinou vybranou i libovolnou

chápe základy spolupráce a snaží se o ni i bez zásahu dospělého

ctí práci a majetek ostatních

dovede se soustředit, nevyrušuje ostatní z činností

dokáže se přizpůsobit měnícím se podmínkám

rozvíjí schopnost vlastního úsudku, hodnocení, asertivního jednání

rozvíjí schopnost omezování vlastních potřeb, přizpůsobování se druhým

snaží se naslouchat i porozumět druhým a chápat je.

4.4. Oblast jazyka, komunikace

dovede poslouchat a klást jednoduché otázky

naslouchá celému příběhu během vyprávění

vypravuje o svých zkušenostech, událostech v logické návaznosti

dovede reagovat na pokyny

aktivně se zapojuje do společné konverzace

má schopnost komunikovat v různých prostředích a při komunikaci bývá ostatními pochopeno

umí zacházet s knihou

dotazuje se na pojmenování písmen

napodobuje psaní

napíše své jméno nebo iniciály

umí používat aktivně základní slovní zásobu

chápe obsah čteného, dovede reprodukovat

memoruje básničky, říkanky, přísloví

dovede pojmenovat předměty denního použití

umí vyprávět pohádku, drammatizovat ji

rozlišuje moje, tvoje, naše

4.5. Oblast matematických, časových a prostorových představ

vnímá a poznává

časové vztahy: začátek, prostředek, konec, první, poslední, nyní, před, potom, včera, dnes, zítra, rychle, pomalu, částečně dny v týdnu a roční období

kvantitativní vztahy: hodně, málo, víc než, stejně, více, méně, všechno, nic, stejný, jiný, tolik jako, několik, plný, prázdný

prostorové vztahy: uvnitř, vně, nahoře, dole, před, za, nad, pod, tady, tam, první, poslední, vedle, blízko, daleko, na jedné straně, na druhé straně, vpravo, vlevo – řadí předměty na základě podobnosti či odlišnosti, podle určitých vlastností

poznává a rozlišuje geometrické tvary kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník

umí počítat předměty v daném souboru

tvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků

používá číselné řady 1 – 5 pro počítání předmětů

4.6. Hudební projev

zpívá písničku s důrazem na správnou melodii a rytmus

zpívá ve skupině podle pokynů

vytleskává rytmus

vyjadřuje daný rytmus různými pohyby

doprovází zpívané písně na jednoduchý hudební nástroj (bubínek, triangel atd.) s důrazem na rytmus

naslouchá částem hudebních skladeb, vyjadřuje pocity a dojmy z poslechu

umí zatančit jednoduché tanečky s důrazem na ladnost a přesnost pohybu

4.7. Výtvarný projev

poznává barvy

ovládá a používá základní techniky výtvarného projevu

dovede vybarvovat obrázek

dovede obkreslovat

dovede vystříhovat základní obrazce

modeluje i maluje podle předlohy i vlastních představ

na obrázcích, které kreslí, jsou rozpoznatelní lidé či předměty

5. Organizace výchovného a vzdělávacího procesu v přípravné třídě

Výchovný a vzdělávací program pro přípravnou třídu je zpracován do okruhů učiva. Učivo v těchto okruzích je rozpracováno orientačně. Rozhodující jsou vždy individuální možnosti a schopnosti dětí, jejich tempo zvládnání požadavků. O tom, co a v jakém rozsahu budou jednotlivé děti schopny zvládnout, a o konkrétním výběru činností rozhoduje třídní učitel po dohodě se speciálním pedagogem, případně psychologem a výchovným poradcem. Organizace i program přípravné třídy bude maximálně přizpůsoben vývojovým a jazykovým možnostem dětí a jejich potřebám. V případě potřeby se třídní učitelka opře o pomoc asistenta pedagoga.

5.1. Při každém rozpracovávání jsou respektovány požadavky na :

Rozvoj osobnosti dítěte

Učitel:

Rozvíjí dítě v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi

Vytváří dostatek podnětů k učení a radosti z něho

Posiluje sebevědomí dítěte a jeho důvěru ve vlastní schopnosti

Vytváří prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi

Stimuluje rozvoj řeči

Seznamuje děti se vším, co je důležité pro život

Zdůrazňuje význam vlastních aktivit

Je připraven pomoci dětem, pokud potřebují

Vytváří podnětné prostředí pohody a radosti z prožitého dne

Umožňuje projevit a realizovat vlastní nápad

Uplatňování podílu rodičů na vzdělávání

Učitel usiluje o partnerské vztahy s rodiči

Odpovídá za umožnění přístupu rodičů ke svým dětem ve třídě a za možnost podílet se na činnosti s dětmi (oslava narozenin, besídky, při adaptaci dítěte, společné akce)

Vede s rodiči průběžný dialog o jejich dítěti (vzájemná informovanost)

Navázání kontaktu s rodinou a získání její důvěry je velkým přínosem pro práci v přípravné třídě a pro vzdělávací dráhu dětí. Učitel se musí stále snažit o kontakt s rodinou, vzbudit u rodičů zájem o výsledky činnosti dětí, jejich úspěchy i problémy. Rodiče by měli být seznamováni s možnostmi, jak mohou svým dětem pomoci – a to prostřednictvím všech způsobů, které se učiteli podaří realizovat, ať už jsou to návštěvy v rodinách, návštěvy rodičů ve škole při vyučování nebo besídkách či jiných společných akcích, výletech, schůzkách rodičů aj. Rodiče by měli nabýt přesvědčení, že učitel má opravdový zájem o rozvoj jejich dítěte a že docházka do přípravného ročníku je pro jejich dítě přínosem.

Provádění hodnocení a využívání zjištěných informací pro další pedagogickou činnost

Učitel společně s dětmi hledá odpověď na otázky:

Jak se děti cítily

Co se naučily

Co se povedlo, co ne a proč

Vede individuální záznamy o dítěti

5.2. Pro práci v přípravné třídě je velmi důležité:

- Vytvoření příjemného prostředí a radostného ovzduší, aby děti odcházely domů s pocitem uspokojení ze dne prožitého ve škole a těšily se na každý další den.
- Využívání všech, i netradičních metod a forem výuky, děti je třeba v co největší míře motivovat, vzbuzovat jejich zájem o zadaný úkol a jeho dokončení
- Jednotlivé činnosti musí být do programu zařazovány promyšleně, s ohledem na rovnováhu psychického zatížení dětí – střídat živější pohyb s klidnou a soustředěnou prací, náročnější činnosti s méně náročnými.

- Délku vyučovací jednotky (zaměstnání) si určuje učitel podle toho, co je předmětem činnosti, podle stavu pozornosti dětí či jejich únavy.
- Každé dítě bude konkrétně a konstruktivně chváleno (namísto jsi hodný – mám radost, teď jsi dodržel pravidla) a bude mu umožněno prožít uspokojení z dobře vykonané práce.

6. Cíle a obsah jednotlivých složek:

6.1 *Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků*

Kulturně sociální a hygienické návyky se u dětí rozvíjejí postupně v průběhu celého výchovně vzdělávacího procesu v přípravné třídě. Hygienickým návykům je třeba věnovat nejvíce pozornosti zejména v prvních týdnech a upevňovat je neustálým opakováním. V průběhu přípravné třídy je třeba děti vést k tomu, aby se postupně učily:

přizpůsobit se školnímu režimu dne

navazovat sociální vztahy, přijatelnou formou komunikovat

Respektovat osobnost druhých

zapojovat se do činnosti ve třídě

zachovávat pravidla chování (poděkovat, omluvit se, neskákat do hovoru)

porozumět běžným pokynům, podřídit se jim

samostatně plnit úkol zadaný učitelem

soustředit se na hru nebo vykonávaný úkol, nezabývat se ničím jiným

mít povědomí o tom, co je dobré a špatné

chápat souvislost mezi tím, co se udělá teď a co později

přijmout úkol, cítit zodpovědnost za jeho splnění, překonat pohodlnost, zvykat si na

přiměřené ocenění výkonu, vážit si práce druhých

samostatně se oblékat, obouvat, vázat klíčky, stolovat, používat příbor

pomáhat dětem, které to potřebují, neubližovat si navzájem

udržovat pořádek ve svých věcech, udržovat čistotu oděvu

umývat si ruce po použití WC a před jídlem, používat kapesník

uklízet hračky a pomůcky, mít radost z upraveného prostředí

projevovat kladné postoje v péči o přírodu.

6.2 Rozumová výchova

6.2.1. Oblast jazyková a komunikativní - *DÍTĚ A JEHO TĚLO, DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, DÍTĚ A TEN DRUHÝ, DÍTĚ A SPOLEČNOST, DÍTĚ A SVĚT*

Cíl: Systematické rozšiřování slovní zásoby a vytváření správné gramatické stavby jazyka. Rozvíjení komunikativních dovedností, které jsou jak základem dorozumění, tak předpokladem k získávání dalších vědomostí. Rozvoj plynulého vyjadřování, paměti a myšlení.

Vzbuzení zájmu o knihu, o dětskou literaturu.

Osvojení několika básní, říkanek. Dramatizace.

Obsah učiva:

rozšiřování slovní zásoby, její aktivní používání

rozvíjení komunikativních dovedností pomocí promyšlených otázek a cílených didaktických her, pomocí obrázků, hraček apod.

tvoření jednoduchých odpovědí

vedení dětí k povědomí o gramatické správnosti prostřednictvím pohádek, povídek

vedení dětí ke správné výslovnosti, hlasitosti i správnému tempu řeči

mluvit zřetelně, srozumitelně, v jednoduchých větách

zvládání běžné dorozumívací situace – ptát se, odpovídat, vyřídit jednoduchý vzkaz

rozvíjení dialogu mezi dětmi a učitelem – jednoduché vyprávění, popis, vlastní prožitky a přání

Uvědomování si intonace, zvukové stránky řeči

soustředění pozornosti na poslech pohádky, pochopení textu, postupně reprodukovat

jednoduše obsah, pochopit souvislosti

memorování pohádek, říkanek, recitace básniček – nejdříve společně s učitelem, postupně samostatně

příprava na analyticko-syntetické činnosti pomocí rytmizace říkadel, vytleskávání, sluchové rozlišování délky samohlásek

popis obrázků, řazení obrázků podle časové posloupnosti, vyprávění podle obrázků

dramatizace pohádky (vystihnout charakter postavy), využití maňásků, loutek, masek

seznámení s knihami, prohlížení obrázků, orientace v dětské obrázkové knize, v dětské obrázkové encyklopedii, pohádce, dětském časopise (pozitivní vztah ke knize – neničit)

tvoření vět k obrázkům, motivace ke čtení

rovnání písmen z plastické hmoty do řádků, poznávání některých písmen.

6.2.2. Oblast matematických představ – DÍTĚ A SPOLEČNOST

Cíl: Rozvíjení logického myšlení, úsudku a přesného vyjadřování, prostorové představivosti a orientace v prostoru.

Vytváření prvotních představ o čísle.

Intuitivní seznámení se s některými matematickými pojmy na základě činností žáka.

Osvojení si základních prvků numerace v oboru přirozených čísel do 5.

Obsah učiva:

třídění předmětů (zvláště podle vlastností)

vytváření různých konkrétních souborů

orientace v prostoru (před, za, nad, pod, vedle, blízko, daleko, nahoře, dole, vpravo, vlevo)

porovnávání souborů předmětů přiřazováním (stejně, více, méně)

přirozená čísla 1 až 5, číselná řada

počítání předmětů v daném souboru (po jedné)

vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků

používání čísla k vyjádření počtu a pořadí (první, poslední)

poznávání geometrických tvarů: čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - na základě práce se stavebnicemi, vyhledávání v okolí žáka

poznávání geometrických těles: krychle, koule, válec - na základě práce se stavebnicemi, vyhledávání v okolí žáka

skládání obrazců z geometrických tvarů, stavění staveb ze stavebnice, kreslení na čtverečkovaném papíru.

6.2.3. Oblast rozvoje poznání – DÍTĚ A SPOLEČNOST, DÍTĚ A SVĚT

Cíl: Rozvoj poznání dítěte – seznamování se základními poznatky o životě ve společnosti a přírodě v jeho nejbližším okolí.

Obsah učiva:

jméno, adresa

rodina, rodiče, sourozenci

byt, zařízení

zvyky, tradice, významné dny,

škola, chování ve škole
získávání kladného vztahu ke škole
orientace v okolí, chování na ulici, reagování na světelné signály semaforu, dopravní prostředky
město, ulice, dům, okolí, cesta do školy
pozdrav, osvojování základních společenských pravidel
péče o zdraví
pojmenování částí těla, rozlišovat pravou a levou stranu
příroda kolem nás v průběhu ročních období
stromy, květiny (ochrana přírody, péče o rostliny)
ovoce, zelenina
seznámení s domácími a některými volně žijícími zvířaty, užitečnost zvířat pro lidi (neubližovat) – vztah ke zvířatům a jejich mláďatům
pozorování práce dospělých v různých prostředích, rozlišovat základní povolání
postupné vytváření časových představ (dnes, včera, zítra, ráno, večer, částečně dny v týdnu, roční období).

6.3. Hudební výchova- *DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, DÍTĚ A TEN DRUHÝ, DÍTĚ A SPOLEČNOST, DÍTĚ A TEN DRUHÝ*

Cíl: Povzbuzování muzikálnosti dětí a jejich pohybové kultury. Jednoduchá rytmizace, tanec. Nácvič jednoduchých písní a tanců.

Obsah učiva:

dechová cvičení
rozlišování zvuků hudebních nástrojů
rytmizace říkadel
zpěv písniček s důrazem na správnou melodii a rytmus
zpěv společně s učitelem a později až k samostatnému projevu (přiměřeně intonačně)
vytleskávání rytmu, vyjadřování pohyby
zpěv tiše – nahlas, silný – slabý tón
reagování na pokyny – kdy začít
seznamování s technikou hry na jednoduché hudební nástroje (napodobování, rozlišování, reprodukování)

vystižení rytmu – např. tleskáním, bubínkem, triangl
vyjádření hudby přirozeným pohybem, reagovat na změnu rytmu
poslech hudby, písniček (včetně romských a písni dalších národností)
poznávání známých písni podle úryvku melodie
nácvič tanečků.

6.4. Výtvarná výchova – *DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, DÍTĚ A TEN DRUHÝ, DÍTĚ A SPOLEČNOST, DÍTĚ A TEN DRUHÝ*

Cíl: Vytváření základních dovedností práce s tužkou, rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, představivosti a grafomotoriky. Rozeznávání základních barev. Vytváření vztahu k prostředí.

Obsah učiva:

vytváření základních dovedností – práce s tužkou (správné držení tužky), štětcem a barvami (rozlišování názvů barev), rozmývání barev
využívání plochy papíru (nahore, dole)
cvičení v rozeznávání základních barev a poznávání doplňkových
kreslení na velkou plochu papíru
kreslení křídou na tabuli, kreslení houbou
práce s omalovánkami
dokreslování obrázků
obkreslování s cílem nácvič popisování z tabule či knihy
kreslení a malování na různé náměty na základě vlastní volby i na dané téma, např. ilustrace k pohádce – postavy, dopravní prostředky, zvířata, náměty z přírody aj.
dekorativní práce – např. vyzdobení pozvánky, vánoční přání
vystřihování, nalepování
rozvoj jemné motoriky a grafomotorické dovednosti potřebné k výuce psaní
vizuální vnímání odlišnosti různých tvarů, rozměrů
rozlišování čar a vlnovek, barev, dlouhý, krátký – podobnosti a odlišnosti (různé druhy čar – svislé, šikmé, rovné, vlnovky, smyčky, „psaní“ do linek, pokusy o „psaní“ hůlkovým písmem (např. vlastní jméno)
pozorování obrázků, cvičení pozorovací schopnosti
pěstování citu pro úpravu a čistotu práce.
Dbát na správné držení tužky u leváků.

6.5. Pracovní výchova- *DÍTĚ A JEHO TĚLO, DÍTĚ A TEN DRUHÝ*

Cíl: Rozvoj jemné motoriky, získávání základů manuální zručnosti a pracovních návyků, seznamování s technikou práce s jednoduchými pracovními nástroji.

Obsah učiva:

vytváření hygienických návyků, sebeobsluha, stolování
skládání stavebnic (kostky, LEGO, PUZZLE)
hry s korálky (koordinace rukou a zraku)
tvoření z modelíny – zvládání základních dovedností, jako je mačkání, hnětení, válení, prostorová představivost
používání jednoduchých pracovních nástrojů – bezpečnost
práce s papírem – stříhání, vystřihování, vytrhávání, nalepování, skládání
používání různých materiálů a technik
dodržování stanoveného postupu při práci – pozorně sledovat zadání, dokončit začatý úkol, uklízet hračky a materiál, spolupracovat s druhými, nerušit ostatní při práci
udržování čistoty při práci, s pomocí vyučujícího udržovat vzhled třídy, vytváření vztahu k prostředí školy
plnění drobných úkolů ve třídě – rozdávání a uklízení pomůcek, zalévání květin, mazání tabule apod.
rozvíjení vůle, cílevědomosti, soustředěnosti prostřednictvím pracovní aktivity
vytváření poznatků o významu práce (úměrně věku)
upevňování kladného vztahu k práci (radost z vykonané práce)
šetrné zacházení s předměty
využívání všech vhodných příležitostí k uplatnění takových činností, které zlepšují manuální zručnost a jemnou motoriku, která je základem pro výuku psaní.

6.6. Tělesná výchova – *DÍTĚ A JEHO TĚLO (současně naplňováno i v dramatické výchově)*

Cíl: Umožnit dětem radost z pohybu, rozvíjet jejich základní pohybové dovednosti, posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti.

Obsah učiva:

nácvik správného držení těla

seznamování s prostředím tělocvičny a hřišť (respektování pravidel) – rozvíjení základních pohybových dovedností dětí
pohyb podle pokynů, napodobování pohybu zvířat
orientace v prostoru
dechová a uvolňovací cvičení
chůze po schodech, po lavičce či jiném nářadí
výstupy a sestupy po žebřinách
běh, skoky, poskoky, přeskoky přes nízké překážky (kotoul), skoky z místa, seskoky na měkkou podložku
hry s míčem – házení, chytání, koulení, přehazování, házení na cíl
přetahování
rovnováha
tanečky a písňe (prostupují celým vyučovacím procesem)
hry na sněhu (bezpečnost)
plavání (podle možností)
jízda na koloběžce, tříkolce (podle možností)
zdravotní cviky
Názvosloví cviků, nářadí a sportovních pomůcek

7. Přílohy

příloha č. 1 – Dokumentace

TU vede třídní knihu stejnou jako pro 1. stupeň ZŠ.

K dokumentaci se používá třídní výkaz s katalogovými listy pro nižší stupeň ZŠ. Na konci školního roku se stručně slovně zhodnotí, s jakým výsledkem dítě přípravnou třídu absolvovalo.

V průběhu roku vede třídní učitel písemnou evidenci o vývoji dítěte, pokud je třeba, vznikne po dohodě se školním poradenským týmem přímo individuální vzdělávací plán.

Jednou měsíčně bude TU konzultovat své postřehy se spec. pedagogem a závěry budou zaznamenány do evidence žáka.

Děti na konci přípravné třídy obdrží osvědčení o návštěvě této třídy, které může být kombinované - slovní a známkou.

příloha č. 2 : Plány výchovně vzdělávací práce

Organizace dne

Čtyři vyučovací hodiny denně rozdělené na kratší časové úseky, přizpůsobené potřebám a tempu dětí

8, 15 – být ve škole

8, 30 - počátek prvního pracovního bloku

Komunitní kruh – rituál na uvítanou (v hlavních rysech stejný u obou paní učitelek, např:

Ráno, raničko, máme povídáníčko:

Jak se cítím, co mne trápí, čím se zabývám – formulovat pocity

Co se mi přihodilo – formulovat zážitky a pocity z nich, postupně i případné poučení, časem sebehodnocení a hodnocení atd., viz metodika Komunitní kruh)

Rozumová výchova – oblast rozvoje poznání – navazuje na dětmi sdělované zážitky, vždy nějaký oslí můstek

9, 00- Umýt ruce, snídaně, pitný režim (vždy okomentovat – co děláme, proč to děláme, důsledky, pokaždé přidat něco nového, jednou o vodě, jednou o bakteriích, o vlivu barev na duševní pohodu – nejlépe ve vztahu k předchozí rozumové výchově ....)

9, 20 - Rozumová výchova – oblast jazyková a komunikativní (pracovní listy, didaktické hry,

- oblast matematických představ (pracovní listy

- výtvarná výchova, případně - pracovní výchova – (skládání stavebnice, ...)

případně výchova v oblasti rozvoje poznání (úvod k prvouce)

10,20 – pobyt venku – tělesná výchova (dle počasí a možností tělocvičny)

11,15 – oběd

11,45 - odpočinek po obědě - literární a hudební výchova, případně výtvarná výchova v klidovém režimu

Přechod do družiny – 13,00

Denní plány výchovné a vzdělávací práce obsahují:

Vytváření návyků

Rozumová výchova

Tělesná výchova

Jedna z dalších výchov

Týdenní plány výchovné a vzdělávací práce:

1. VYTVÁŘENÍ KULTURNĚSOCIÁLNÍCH A HYGIENICKÝCH NÁVYKŮ (7 hodin týdně)

2. VÝCHOVY:

rozumová (8 hodin týdně)

Oblast jazyková a komunikativní

oblast matematických představ

oblast rozvoje poznání

rozumová výchova zahrnuje rozvoj percepce :

sluchová diferenciacie řeči – sluchová analýza a syntéza,

rozlišování měkkých a tvrdých slabik

sluchová diferenciacie délky samohlásky

zraková percepce tvarů – pozadí

figura

inverzní obrazce

prostorová orientace,

nácvik sekvencí, posloupnosti

koncentrace pozornosti

paměť

rozvoj obratnosti vyjadřování

rozvoj slovní zásoby

výchova hudební (1 hodina týdně)

pracovní (1 hodina týdně)

tělesná (2 hodiny týdně)

výtvarná (1 hodina týdně)

dramatická (průběžně)

Tyto výchovy v sobě obsahují prvky rozvoje hrubé a jemné motoriky a rozvoj grafomotoriky

Všemi výchovami a oblastmi se prolíná **dramatická výchova**, není důležité, do kterého bloku v týdnu bude zahrnuta, ale musí mít své místo v týdenním zaměštění.

Měsíční plány výchovné a vzdělávací práce

příloha č.3. Seznam literatury a materiálů, kterých lze využít při práci v přípravné třídě

Soňa Koťátková: Hry v MŠ v teorii a praxi

Ggrada: Jak připravit dítě do první třídy

Komenský, J.A.: Informatorium školy mateřské

Dětské časopisy: Sluníčko, Moje pastelka, Šikulka, Bobík aj.

Bašaven gilaven amare gila – zpěvník, zprac. DSR pod ved. p. Šurnaje, tisk ENVOS Neratovice

Bičišťová, E.: Dramatické hry pro děti předškolního věku, Praha ÚÚVPP 1991

Budínská, H.: Hry pro šest smyslů, Praha, ARTAMA 1992

Česká čítanka pro nejmenší, nakl. FORTUNA

Dramatická výchova, DUHA

Dudek, A.: Skákal pes přes oves, Ostrava, Librex 1995, 2. vyd.

Fraiová, J.: Soubor pracovních listů k procvičení grafomotoriky

Fraiová, J.: Učíme se mluvit, malý logopedický sborník

Halasová, J.: Kreslím – náčrtník grafomotorických cvičení pro děti předšk. věku, Brno, Uč. a knihy, J. Spiesová 1993

Hermochová, S.: Hry pro život. Díl 1. a 2., Praha PORTÁL 1995, 144 s.

Hermová, S.: Psychomotorické hry, Praha, PORTÁL 1995, 96 s.

Hrubín, F.: Dětem

Jánský, Petr: Já, písnička, 1. díl, MUSIC Cheb 1994

Kábele, Zindulka, Lehnert: Brousek pro tvůj jazýček, nahrávka, Praha, FERMATA 1996

Kreslení a hříčky pro dětičky, PROTISK

Kuncová, A.: Smějeme se každý den

Linc, V.: Učíme se psát č. 1, Praha, BLUG 1992

Mádrová, E.: Učíme se hrou, Praha, PRÁCE 1995

Malý průvodce dramatickou výchovou v mateřské škole, Praha, ARTAMA 1992, 39 s.

Marečková, L. – Srnská, P.: Papírové hrátky: jaro – léto. Žďár n. Sázavou. Inform. a metodické centrum 1994, 530 s.

Marečková, L. – Srnská P.: Papírové hrátky: podzim – zima. Žďár n. Sázavou. Inform. a metodické centrum 1994, 530 s.

Mazal, F.: Pohybové pohádky předškoláků

Naši přátelé – omalovánka, Ostrava, GRAFIE

O Budulínkovi – omalovánka, Ostrava, GRAFIE

Obdivuhodné učení – listové sady – 4 díly (barvy, tvary, protiklady, čísla), Ottenheimer Publishers Kanada, 1994 (prodáváno v ČR)

Opravilová, E., Filčík, G.: Než půjdeš do školy č. 1, BLUG 1995

Paci, paci, pacičky – dětská říkadla, DUHA

Pausewangová, E.: 100 her k rozvoji tvořivosti, Praha, PORTÁL 1995. 112 s.

Pausewangová, E.: 150 her k utváření osobnosti, Praha, PORTÁL 1994

Pausewangová, E.: 130 didaktických her, Praha, PORTÁL 1995. 128 s.

Pišlová, E. a kol.: Pojděme si hrát 1, Praha, FORTUNA 1994. 64 s. (2. vyd. Praha, SPN, 1994)

Portmannová, R. – Schneiderová, E.: Hry zaměřené na zvýšení koncentrace a uvolnění, Praha, PORTÁL 1995. 71 s.

Procházková, E.: Moje první psaní, Brno, Nová škola 1995. 40 s.

Rok v obrázcích a říkankách – Kalendář přírody, Praha, BLUG 1995

Santlerová, K.: Říkadla pro rozvoj řeči a paměti dětí, Uč. a knihy – J. Spiesová, Brno 1993

Scarry, R.: Věci kolem nás

Sirůčková, M.: Zlatý klíček. 100 říkánek ke správné výslovnosti. Praha, SPN 1991, 63

Synek, F.: Říkáme si s dětmi – logopedické hříčky

Šálková, J.: Malované čtení, Uč. a knihy, J. Spiesová Brno

Šimon půjde do školy, Praha, PORTÁL, Praha 1995. 115 s.

Štývar, V.: Jednotahovky

Štývar, V.: Klubíčko

Tymichová, M.: Nauč mě správně psát, PRAHA Práce 1994. 64 s.

Vančurová, E.: Bystrozraký Filip

Vančurová, E.: Filip rozum bere

Veberová, E. a kol.: Těšíme se do školy (kromě části o množinách)

Začínáme kreslit, GRAFIE

Zahrajeme si pohádky, ALTER

Zelinková, O.: Cvičení pravo-levé orientace

Ze světa pohádek + ze světa hraček – omalovánky, BLUG

Zimela, A.: Zpěvník romských písniček, Brno 1995

Lze využívat i dalších materiálů určených k rozvíjení dětí předškolního věku a dětské literatury dle výběru učitele.